PARLAMENT EUROPEJSKI 2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

20.3.2012 B7-0190/2012

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 110 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sprawozdania z postępów Czarnogóry w 2011 r.
(2011/2890(RSP))

Charles Tannock
w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych

B7-0190/2012

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sprawozdania z postępów Czarnogóry w 2011 r. (2011/2890(RSP))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Czarnogóry, z drugiej strony, z dnia 29 marca 2010 r.[1],

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte w dniach 19–20 czerwca 2003 r. i załącznik do nich zatytułowany „Agenda z Salonik dla Bałkanów Zachodnich: w kierunku integracji europejskiej”,

– uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie postępów Czarnogóry w procesie przystąpienia do UE[2],

– uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie nadania Czarnogórze statusu kraju kandydującego do Unii Europejskiej[3],

– uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 12 października 2011 r. w sprawie sprawozdania z postępów Czarnogóry w 2011 r. (SEC(2011)1204 final),

– uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 października 2011 r. zatytułowany „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2011-2012” (COM(2011)0666),

– uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 listopada 2010 r. dotyczący opinii Komisji w sprawie wniosku Czarnogóry o członkostwo w Unii Europejskiej (COM(2010)0670),

– uwzględniając oświadczenie i zalecenia z trzeciego posiedzenia Komisji Parlamentarnej ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia Unia Europejska–Czarnogóra z dni 3–4 października 2011 r.,

– uwzględniając art. 110 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że celem państw członkowskich jest otwarcie negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą w czerwcu 2012 r., a ponadto mając na uwadze, że Rada Europejska zwróciła się do Komisji z prośbą o przedłożenie propozycji ram negocjacyjnych z Czarnogórą;

B. mając na uwadze, że Rada Europejska zleciła Radzie przeanalizowanie postępów Czarnogóry na podstawie sprawozdania Komisji;

[1] Dz.U. L 108 z 29.4.2010, s. 3.
[2] Zob. Konkluzje Rady Europejskiej (139/1/11) z dnia 9 grudnia 2011 r.
[3] Zob. Konkluzje Rady Europejskiej (30/1/10) z dni 16–17 grudnia 2010 r.

C. mając na uwadze, że w Czarnogórze nadal istnieje szeroki konsensus polityczny co do spraw związanych z UE i że cel osiągnięcia postępu w staraniach o członkostwo w UE i NATO jest podstawą polityki zagranicznej tego kraju; mając na uwadze, że wysiłki reformatorskie wymagają silnej woli politycznej i priorytetowego zaangażowania się w sprostanie przyszłym wyzwaniom związanym z procesem akcesyjnym;

D. mając na uwadze, że Czarnogóra osiągnęła znaczący postęp w realizacji siedmiu kluczowych priorytetów określonych przez Komisję w 2010 r., zwłaszcza w zakresie poprawy funkcjonowania parlamentu i ram wyborczych, profesjonalizmu administracji publicznej, niezależności wymiaru sprawiedliwości, zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej, zapewnienia wolności mediów i zacieśnienia współpracy ze społeczeństwem obywatelskim;

E. mając na uwadze, że Czarnogóra odnotowała niewielkie ożywienie gospodarcze połączone z niską inflacją, znaczącym napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz niewielkim spadkiem stopy bezrobocia; mając na uwadze, że Czarnogóra wdrożyła postanowienia dotyczące handlu zawarte w układzie o stabilizacji i stowarzyszeniu z UE;

F. mając na uwadze, że Czarnogóra musi kontynuować wysiłki reformatorskie przez skuteczne wdrażanie rządowego planu działania dotyczącego ww. kluczowych priorytetów oraz przyspieszenie wychodzenia z kryzysu gospodarczego przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej kontroli wydatków publicznych i zadłużenia zagranicznego, które według danych z 2011 r. jest wyższe niż w roku ubiegłym, a także mając na uwadze, że Czarnogóra musi utrzymać m.in. stabilność fiskalną, a także poprawić i rozwinąć zdolności administracyjne i instytucjonalne konieczne do podjęcia w przyszłości zobowiązań wynikających z członkostwa w UE;

Uwagi ogólne

1. przyjmuje z zadowoleniem decyzję Rady Europejskiej dotyczącą celu rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą w czerwcu 2012 r.; wzywa państwa członkowskie, by nie zwlekały zbytnio i w nieuzasadniony sposób z podjęciem rozmów, zwłaszcza że Czarnogóra osiągnęła dotychczas znaczący postęp w spełnianiu ustanowionych wymaganych kryteriów;

2. podkreśla potrzebę wysłania pozytywnego sygnału Czarnogórze i innym krajom, dokładającym wszelkich starań, by spełnić kryteria członkostwa; uważa zdecydowanie, że kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące należy oceniać wyłącznie na podstawie ich własnych zasług i postępu w spełnianiu tych kryteriów oraz że proces ich przystępowania do UE nie powinien być w żadnym razie powiązany z postępem w innych krajach ościennych lub kandydujących, aby utrzymać wiarygodność procesu rozszerzenia;

3. zauważa z zadowoleniem, że pomoc udzielana w ramach instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) dobrze sprawdza się w przypadku Czarnogóry; zachęca zarówno rząd Czarnogóry, jak i Komisję do uproszczenia procedury administracyjnej dotyczącej finansowania w ramach IPA w celu zwiększenia dostępu do tego finansowania mniejszym podmiotom, organizacjom pozarządowym, związkom zawodowym i innym beneficjentom;

4. wyraża uznanie dla Czarnogóry za osiągnięcie wysokiego stopnia zgodności z kryteriami członkostwa przez uzyskanie satysfakcjonujących ogólnych wyników w realizacji kluczowych priorytetów;

5. podkreśla konieczność i znaczenie dalszych kompleksowych i skutecznych działań na rzecz realizacji reform – szczególnie w dziedzinie praworządności i praw podstawowych; podkreśla, że najważniejszym celem takich działań są środki na rzecz zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej, które będą miały nadal kluczowe znaczenie w całym procesie umożliwiającym przystąpienie Czarnogóry do UE; wzywa władze czarnogórskie do dalszego niezakłóconego wywiązywania się z zobowiązań wynikających z układu o stowarzyszeniu i stabilizacji; uważa, że instytucje UE będą w stanie najlepiej zapewnić monitorowanie i sprawne przeprowadzenie reformy sądownictwa po otwarciu rozdziału 23 negocjacji w sprawie przystąpienia;

6. pochwala przyjęcie przez Komisję nowej strategii negocjacji w sprawie przystąpienia odnośnie do otwarcia rozdziałów 23 i 24 na początku negocjacji, oraz ma nadzieję, że rozdziały te zostaną otwarte jak najszybciej, aby zwiększyć tempo reformy sądownictwa w Czarnogórze;

7. przypomina, że UE opiera się na takich wartościach jak tolerancja i równouprawnienie wszystkich członków społeczeństwa; zachęca Czarnogórę do kontynuowania konstruktywnego dialogu między siłami politycznymi w celu zabezpieczenia spójności wieloetnicznego charakteru tego kraju, przezwyciężenia utrzymujących się podziałów kulturowych i narodowych oraz w celu zapobiegania dyskryminacji;

Kryteria polityczne

8. z zadowoleniem przyjmuje działania ustawodawcze podjęte w celu poprawy funkcjonowania parlamentu narodowego; zaleca jednak kontynuowanie wysiłków na rzecz zwiększenia przejrzystości procesu stanowienia prawa, większego udziału obywateli w tworzeniu nowych przepisów przez ściślejsze konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim, wzmocnienia zdolności administracyjnych parlamentu w celu poprawy pracy parlamentarnej zarówno w zakresie tworzenia przepisów, jak i politycznego nadzoru nad władzą wykonawczą i jej kontroli demokratycznej, a także na rzecz częstszego i efektywniejszego wykorzystywania instrumentu przesłuchań konsultacyjnych i kontrolnych oraz systematycznego uzyskiwania odpowiedzi na pytania poselskie i interpelacje kierowane do rządu; zaleca w szczególności rozszerzenie zakresu zadań i uprawnień właściwej komisji, tak aby parlament mógł sprawować właściwy i skuteczny nadzór nad procesem integracji europejskiej;

9. wyraża zadowolenie z powodu przyjęcia poprawek do ustawy o wyborach radnych i posłów do parlamentu, które było jednym z pozostałych do spełnienia warunków w ramach siedmiu kluczowych priorytetów; wzywa jednak władze czarnogórskie, by takim osiągnięciom legislacyjnym towarzyszyły nowe działania służące poprawie równości płci, ponieważ nie jest ona jeszcze zapewniona w praktyce;

10. podkreśla niedostateczną reprezentację kobiet w parlamencie, na najwyższych stanowiskach rządowych oraz na stanowiskach decyzyjnych w sektorze publicznym i prywatnym; przyjmuje zatem z zadowoleniem nowe przepisy, które przewidują 30-

procentowy udział kobiet na listach kandydatów, choć wyraża w związku z tym zaniepokojenie, że równouprawnienie nie jest zapewniane w praktyce; wyraża również niepokój w związku z powszechnym naruszaniem przysługujących kobietom praw pracowniczych, w tym prawa do równej płacy; zachęca władze Czarnogóry do wzmożenia wysiłków na rzecz uwzględniania polityki równości płci oraz wdrażania zasady równej płacy;

11. pochwala przyjęcie poprawek do ustawy oświatowej, które usuwają istniejące od dawna kontrowersje polityczne dotyczące statusu języka serbskiego w czarnogórskim systemie oświaty; uważa, że ten pozytywny kompromis podkreśla szeroki konsensus wśród wszystkich sił politycznych co do spójnego, a zarazem wieloetnicznego i wielowyznaniowego charakteru Czarnogóry;

12. uważa, że strategia dotycząca nowej reformy administracji publicznej w latach 2011–2016 stanowi pozytywny krok służący wprowadzeniu europejskich norm w dziedzinie rekrutacji i promocji oraz środków mających na celu zwiększenie efektywności administracji państwowej; wzywa rząd Czarnogóry do zajęcia się istniejącymi kluczowymi problemami związanymi ze słabą efektywnością systemu administracyjnego w procesie podejmowania decyzji oraz organizacji pracy rządowej, w tym systemu delegowania i rozdzielania uprawnień, w celu stworzenia apolitycznej i profesjonalnej służby publicznej działającej w skuteczny i bezstronny sposób; wzywa władze do priorytetowego potraktowania dobrych rządów, przyczyniania się do stopniowego rozwoju kultury prawno-administracyjnej oraz do rozwiązania problemu przeciążonych struktur administracyjnych;

13. odnotowuje postęp reformy sądownictwa, w tym zmniejszenie zatorów spraw w sądach, przyjęcie środków na rzecz poprawy niezawisłości, odpowiedzialności, bezstronności i skuteczności sędziów i prokuratorów, co jest jednym z kluczowych priorytetów, oraz systematyczniejsze stosowanie przez Radę Sędziowską i Prokuratorską postępowań dyscyplinarnych przeciwko sędziom lub prokuratorom podejrzewanym o popełnienie czynów karalnych; zwraca się do parlamentu Czarnogóry o przyjęcie przepisów konstytucyjnych, które zwiększyłyby niezawisłość i odpowiedzialność sądownictwa oraz niezawisłość i zawodową autonomię Rady Sędziowskiej i Prokuratorskiej; podkreśla potrzebę skuteczniejszego monitorowania zasad dotyczących korupcji i konfliktu interesów; wzywa do usprawnienia systemu sądowego w celu poprawy jego skuteczności, biorąc pod uwagę fakt, że Czarnogóra jest nadal jednym z krajów o najwyższej liczbie sądów rejonowych, sędziów, prokuratorów i pracowników administracyjnych przypadających na obywatela w Europie;

14. wzywa władze Czarnogóry do skupienia uwagi na wyborze sędziów i prokuratorów, ich niezależności finansowej i ścisłym stosowaniu przepisów dyscyplinarnych zarówno wobec sędziów, jak i prokuratorów w razie uchybień; ponadto wzywa władze do zwiększenia przejrzystości wymiaru sprawiedliwości; ponownie wzywa do zapewnienia przewidywalnego systemu sądowego oraz zaufania publicznego; domaga się, aby do budżetu sądownictwa przypisano odpowiednie środki na infrastrukturę, wyposażenie i szkolenia w celu zwiększenia skuteczności wymiaru sprawiedliwości; uważa, że niezwykle ważne jest ustanowienie wspólnych kryteriów szkolenia pracowników wymiaru sprawiedliwości, które stosować będzie ośrodek szkolenia pracowników

wymiaru sprawiedliwości;

15. z zadowoleniem przyjmuje dalszy widoczny postęp w przyjmowaniu przepisów antykorupcyjnych, a w szczególności nową ustawę o zamówieniach publicznych, ustawę o finansowaniu partii politycznych i zmiany wprowadzone do ustawy o konflikcie interesów; odnotowuje jednak, że nowe prawo o zamówieniach publicznych może być bardziej restrykcyjne niż poprzednie przepisy i w związku z tym może zniechęcać do informowania o przypadkach korupcji; wyraża zaniepokojenie silną pozycją przedstawicieli partii politycznych w komisji ds. zapobiegania konfliktom interesów, która jest odpowiedzialna za wdrażanie nowelizacji ustawy o konflikcie interesów; uważa, że obecny projekt ustawy o swobodnym dostępie do informacji może ograniczyć dostęp do informacji i tym samym ograniczyć zdolność organizacji społeczeństwa obywatelskiego i mediów do ujawniania przypadków korupcji; odnotowuje, że w wielu dziedzinach korupcja jest nadal powszechna, wciąż stanowi szczególnie niepokojący problem i może znacznie obciążyć finanse publiczne;

16. zachęca rząd do spójnego wdrażania przepisów antykorupcyjnych, jak również ustaw o finansowaniu partii politycznych i o kampaniach wyborczych; zwraca się do organów ścigania o prowadzenie szeroko zakrojonych działań antykorupcyjnych i wszczynanie większej liczby spraw o korupcję prowadzących do skazania, w tym spraw o korupcję na wysokim szczeblu; wzywa władze Czarnogóry do wprowadzenia bardziej precyzyjnych mechanizmów rzetelnego wdrażania i monitorowania inicjatyw i projektów antykorupcyjnych, a także do zacieśnienia międzyagencyjnej współpracy i wymiany informacji, szczególnie między policją a prokuratorami; zachęca parlament czarnogórski do zwiększenia nadzoru nad organami antykorupcyjnymi; wzywa władze, aby rzuciły więcej światła na zarzuty o korupcję, zwłaszcza zarzuty dotyczące przypadków prywatyzacji; zwraca się do Komisji o dokonanie oceny wpływu i wyników osiąganych dzięki przyznawaniu funduszy UE w dziedzinie reformy wymiaru sprawiedliwości i zwalczania korupcji;

17. podkreśla potrzebę nasilenia walki z przestępczością zorganizowaną, szczególnie przez zwiększenie zdolności administracyjnych i dochodzeniowych policji i organów ścigania, aby poprawić ich skuteczność; uważa, że niezwykle ważne jest zwiększenie wysiłków na rzecz efektywnego przetwarzania danych wywiadowczych oraz dalsze rozszerzenie współpracy międzynarodowej i regionalnej w dziedzinie zwalczania przestępczości zorganizowanej, a przede wszystkim prania pieniędzy i przemytu;

18. choć dostrzega proces legislacyjny zmierzający ku zapewnieniu wolności wypowiedzi w mediach, nadal odnotowuje przypadki domniemanego zastraszania dziennikarzy i stosowania wobec nich przemocy fizycznej, a także sygnalizowane ograniczenie wolności mediów; wyraża zaniepokojenie zaleganiem w sądach spraw o zniesławienie i pomówienie przeciwko mediom i dziennikarzom;

19. wzywa władze Czarnogóry, by dokładnie badały przypadki użycia przemocy fizycznej wobec dziennikarzy i ich zastraszania oraz by wykazały się zaangażowaniem w dążeniu do zapewnienia mediów funkcjonujących bez ingerencji politycznych; wzywa władze do dogłębnego zbadania i ścigania przypadków zabójstw dziennikarzy i zamachów na nich, jak również podpaleń pojazdów należących do gazety „Vijesti”, oraz do ścigania

sprawców zamachu na ekipę telewizyjną Vijesti w listopadzie 2011 r. w miejscowości Humci niedaleko miasta Nikšić; zwraca się do władz o zapewnienie niezawisłości organów regulacyjnych i zapewnienie wszelkich niezbędnych warunków umożliwiających rozpoczęcie działalności organu samoregulacyjnego w dziedzinie mediów w oparciu o najlepsze wzorce europejskie; zwraca się do rządu Czarnogóry o zaproponowanie zmiany istniejących przepisów dotyczących wolności informacji w taki sposób, by nie ograniczały dostępu do informacji i nie zmniejszały przejrzystości; wzywa dziennikarzy, by przestrzegali etyki zawodowej oraz norm dotyczących poszanowania prywatności i godności w mediach;

20. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki rządu na rzecz poprawy współpracy z organizacjami pozarządowymi i apeluje o stałe konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim w procesie podejmowania decyzji politycznych i stanowienia prawa; uważa za pozytywny fakt, że instytucje państwowe wyznaczyły osoby odpowiedzialne za kontakty z organizacjami pozarządowymi oraz że wiele z tych instytucji określiło kryteria i procedury wyboru przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego do odnośnych grup roboczych powoływanych przez rząd; podkreśla jednak także znaczenie wzmocnienia dialogu ze związkami zawodowymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego reprezentującymi najsłabsze grupy społeczne lub zajmującymi się ich problemami i kwestiami równouprawnienia płci;

21. pochwala ogólnie dobrą sytuację w zakresie stosunków międzyetnicznych, łącznie z radzeniem sobie z newralgicznymi kwestiami takimi jak tożsamość etniczna i przynależność językowa przy spisie ludności; odnotowuje z zadowoleniem, że praktycznie ustanowiono już odpowiednie ramy prawne dotyczące polityki antydyskryminacyjnej i ochrony mniejszości, a także powołano doradcę premiera ds. ochrony praw człowieka i przeciwdziałania dyskryminacji; podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz ich wdrożenia; wzywa władze czarnogórskie do podjęcia dodatkowych środków celem zapewnienia lepszej reprezentacji mniejszości w instytucjach publicznych na szczeblu krajowym i lokalnym, biorąc pod uwagę fakt, że liczba osób należących do mniejszości, które pracują w tych instytucjach, jest nadal niedostateczna; wzywa władze do walki z dyskryminowaniem społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan oraz do poprawy ich warunków życia, dostępu do zabezpieczenia społecznego, usług opieki zdrowotnej, edukacji, warunków mieszkaniowych i zatrudnienia; ponadto wzywa rząd i władze lokalne do przyjęcia unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów poprzez opracowanie i przedstawienie dziesięcioletniej krajowej strategii integracji, która zastąpi wygasającą strategię na lata 2008–2012, w celu poprawy sytuacji, w jakiej znajdują się społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan;

22. przychylnie odnosi się do niedawno przyjętej ustawy antydyskryminacyjnej, w której wyraźnie mowa o orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, i apeluje o właściwe wdrożenie istniejących antydyskryminacyjnych ram prawnych; zwraca się do władz czarnogórskich o wzmocnienie środków służących wdrożeniu ram prawnych i instytucjonalnych w zakresie praw LGBT; zachęca władze do podjęcia środków służących zapobieganiu wszelkiemu zastraszaniu organizacji LGBT oraz osób należących do LGBT oraz do czynienia wszystkiego, co w ich mocy, aby przeciwdziałać atakom na społeczność LGBT;

23. podkreśla, że Czarnogóra ratyfikowała osiem podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących praw pracowniczych oraz zmienioną Europejską kartę społeczną; podkreśla, że choć podstawowe prawa pracownicze i związkowe są zagwarantowane w kodeksie pracy, wciąż istnieją ograniczenia; zachęca Czarnogórę do dalszego wzmacniania praw pracowniczych i praw związków zawodowych; wskazuje na ważną rolę dialogu społecznego i zachęca rząd Czarnogóry do przyjmowania coraz bardziej ambitnych celów w Radzie Społecznej i do dalszego jej umacniania; podkreśla znaczenie poprawy przejrzystości i skuteczności Rady Społecznej;

24. podkreśla, że wszystkie partie polityczne, niezależnie od reprezentowanych przez nie społeczności, powinny dążyć do utrzymania konstruktywnego i dojrzałego klimatu politycznego oraz powstrzymać się od kierowania się wytycznymi uzyskanymi od państw trzecich;

25. zachęca Czarnogórę do ulepszenia ram prawnych dotyczących praw osób niepełnosprawnych oraz do poprawy ich dostępu do zatrudnienia, w tym w instytucjach publicznych; apeluje do władz o dostosowanie miejsc publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz o dalsze organizowanie kampanii poszerzających wiedzę na temat ich włączenia społecznego;

26. odnotowuje, że obecnie w Czarnogórze przebywa w przybliżeniu 15 tys. uchodźców, osób wewnętrznie przesiedlonych i przesiedleńców pochodzących z Chorwacji, Bośni i Hercegowiny oraz Kosowa, i w związku z tym zwraca się do rządu Czarnogóry o znalezienie trwałego rozwiązania tej kwestii dzięki pełnemu wdrożeniu odnośnej strategii oraz kontynuowaniu wysiłków na rzecz przyznania przesiedleńcom statusu prawnego; uznaje za istotny ich powrót do krajów pochodzenia, a ponadto dostrzega potrzebę usunięcia utrzymujących się przeszkód między krajami w regionie i ułatwiania powrotów; w związku z tym odnotowuje z zadowoleniem aktywną rolę Czarnogóry w regionalnym programie „Belgradzka inicjatywa” oraz przyjęcie planu działania na rzecz wdrożenia strategii dotyczącej ostatecznego rozwiązania problemu przesiedleń, w tym wewnętrznych, w Czarnogórze;

Kryteria gospodarcze

27. wyraża uznanie dla Czarnogóry za utrzymywanie stabilności makroekonomicznej, ale jednocześnie odnotowuje prognozowane spowolnienie wzrostu gospodarczego i nadal wysoką stopę bezrobocia; zachęca rząd, by przyspieszył proces odbudowy po poważnym pogorszeniu koniunktury gospodarczej w 2009 r., przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności fiskalnej przez prowadzenie ostrożniejszej polityki budżetowej i zmniejszenie zadłużenia publicznego w celu zapewnienia solidnego wzrostu gospodarczego, a tym samym poprawy standardu życia;

28. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie ważnych reform strukturalnych, takich jak reformy dotyczące publicznego systemu emerytalno-rentowego, redukcji zatrudnienia w sektorze publicznym czy nowego systemu finansowania samorządów lokalnych; zachęca Czarnogórę do kontynuowania reform strukturalnych, w szczególności do wzmocnienia praworządności, poprawy fizycznej infrastruktury i zasobów ludzkich, a także do podejmowania dalszych środków mających na celu usunięcie przeszkód gospodarczych oraz poprawę otoczenia biznesowego, jak również do zwiększenia elastyczności rynku

pracy i pobudzenia konkurencyjności eksportu; jest w dalszym ciągu zaniepokojony znacznym poziomem nieformalnego zatrudnienia i zakresem nieformalnej gospodarki, które stanowią niebagatelne wyzwania dla gospodarki i społeczeństwa Czarnogóry;

29. pochwala przyjęcie strategii rozwoju dla małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2011–2015 oraz strategii na rzecz promowania konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw na lata 2011–2015; zachęca rząd do poprawy koordynacji działań poszczególnych instytucji w tym obszarze, do gromadzenia rzetelniejszych danych dotyczących MŚP oraz do umacniania systemu jednolitej rejestracji przedsiębiorstw w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia tych strategii;

Zdolność podjęcia zobowiązań wynikających z członkostwa

30. zwraca się do rządu Czarnogóry o znaczące poprawienie potencjału instytucjonalnego i administracyjnego kraju oraz o zacieśnienie związanej z przystąpieniem do UE współpracy i koordynacji między odnośnymi instytucjami państwowymi; wzywa w związku z tym władze do wzmocnienia zdolności administracyjnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz do wzmocnienia potencjału ministerstw zajmujących się głównymi obszarami wspólnotowego dorobku prawnego; wzywa władze do zajęcia się kwestią rozdrobnienia systemu administracyjnego i nakładania się kompetencji oraz do rozwijania potencjału w zakresie kształtowania polityki w poszczególnych ministerstwach, aby poprawić jakość ustawodawstwa oraz ostatecznie wzmocnić praworządność;

31. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie rządowego planu określającego politykę energetyczną Czarnogóry do 2030 r. i odnotowuje, że reforma sektora energetycznego jest szczególnie istotnym wyzwaniem, z którym musi się zmierzyć ten kraj; wzywa władze do szybszego postępu w obszarze bezpieczeństwa dostaw energii i efektywności energetycznej oraz do kontynuowania wysiłków na rzecz stworzenia otoczenia regulacyjnego, które sprzyjałoby większemu wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii we wszystkich sektorach, zgodnie z wymogami odnośnych przepisów dorobku prawnego UE dotyczących energii odnawialnej;

32. wzywa Czarnogórę do poczynienia postępów w dostosowywaniu krajowych przepisów do dorobku prawnego UE pod względem aspektów transgranicznych w takich obszarach jak informacje o środowisku, dostęp do wymiaru sprawiedliwości, odpowiedzialność za środowisko oraz przepisy dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko; wzywa władze do bardziej systematycznego włączania kwestii dotyczących środowiska i zmiany klimatu do innych sektorowych strategii politycznych; uważa za szczególnie istotne zajęcie się problemami odpadów stałych, ścieków i słabo funkcjonującego systemu gospodarowania odpadami, a także wprowadzenie surowszych sankcji dla wszystkich podmiotów, które naruszają obowiązujące przepisy, oraz stworzenie skutecznego systemu inspekcji i monitoringu; ponadto podkreśla ponownie potrzebę zniesienia niejasnego podziału kompetencji między odnośnymi organami oraz zwraca uwagę na brak spójności ich działań, co poważnie utrudnia osiągnięcie postępu w obszarze ochrony środowiska;

33. przypomina, że ponad 25 % zasobów różnorodności biologicznej Europy znajduje się w regionie Bałkanów Zachodnich; przypomina również, że wiele znajdujących się tam małych i dużych rzek i jezior – z których największymi są rzeka Morača i Jezioro

Szkoderskie – zamieszkiwanych jest przez wiele rzadkich gatunków; wzywa władze Czarnogóry do zrewidowania planów budowy elektrowni wodnych na dużą skalę i uznania ich za główne źródło energii; przypomina o konieczności opracowania krajowej strategii energetycznej obejmującej udział wielu różnych odnawialnych źródeł energii, w tym również elektrowni wodnych na niewielką skalę; przypomina także o konieczności poszanowania dziedzictwa naturalnego zagwarantowanego w konstytucji, w której Czarnogórę nazwano państwem ekologicznym oraz uznano dziedzictwo naturalne i turystykę za dwa ważne filary gospodarki Czarnogóry; wzywa władze Czarnogóry do każdorazowego przeprowadzania oceny skutków społecznych i oddziaływania na środowisko przed podjęciem jakiejkolwiek decyzji o budowie nowych elektrowni zgodnie z unijnymi i międzynarodowymi standardami takimi jak konwencje z Aarhus i Espoo; wzywa władze Czarnogóry, aby przy opracowywaniu projektów budowy elektrowni wodnych przeprowadziły szeroko zakrojone i przejrzyste konsultacje społeczne z udziałem właściwych organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz aby podały do wiadomości publicznej odnośne decyzje, opinie ekspertów i wszelką dokumentację;

34. wyraża uznanie dla Czarnogóry za to, że stała się światowym celem podróży turystycznych o dużym potencjale rozwojowym; dostrzega jednak potencjalne zagrożenia dla środowiska wynikające z turystyki i wzywa rząd do podjęcia dalszych działań w celu ochrony przyrody, w tym wzdłuż wybrzeża Adriatyku;

35. zwraca się do rządu Czarnogóry o poczynienie szybszych postępów w tworzeniu struktur koniecznych do zarządzania wspólną polityką rolną, takich jak agencja płatnicza oraz zintegrowany system administracji i kontroli; apeluje o postęp w dziedzinie polityki rolnej i rozwoju obszarów wiejskich, w tym przez kontynuowanie wysiłków w zakresie rozwoju polityki i wykorzystywanie dostępnej pomocy finansowej;

36. wyraża uznanie dla Czarnogóry w związku z przystąpieniem tego kraju do Światowej Organizacji Handlu (WTO) na konferencji ministerialnej WTO w dniu 17 grudnia 2011 r.; uważa, że członkostwo w WTO przyczyni się do stworzenia bardziej przejrzystego, przewidywalnego i atrakcyjnego otoczenia dla handlu i inwestycji zagranicznych;

37. wzywa władze Czarnogóry do wdrożenia odpowiednich przepisów dotyczących niezależności banku centralnego, finansowania z jego środków, uprzywilejowanego dostępu do instytucji finansowych sektora publicznego oraz ochrony euro; zauważa, że konieczne jest szczegółowe określenie skutków dla systemu walutowego Czarnogóry oraz ich uwzględnienie w przyszłych negocjacjach akcesyjnych;

38. wyraża uznanie dla Czarnogóry za jak dotychczas sprawne wdrożenie systemu bezwizowego z obszarem Schengen, który został wprowadzony w dniu 19 grudnia 2009 r.; wzywa jednak władze do rozszerzenia uprawnień administracyjnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej oraz jego sieci dyplomatycznej i konsularnej, na przykład przez stworzenie połączenia online pomiędzy krajowym systemem wizowym tego ministerstwa a misjami dyplomatycznymi i konsularnymi, a także przez wprowadzenie naklejki wizowej z dodatkowymi zabezpieczeniami;

Współpraca regionalna

39. wyraża uznanie dla Czarnogóry za jej zaangażowanie i konstruktywną rolę w zakresie

zapewniania regionalnej stabilności i poprawy stosunków dobrosąsiedzkich z innymi krajami Bałkanów Zachodnich; odnotowuje z zadowoleniem aktywny udział Czarnogóry w różnych regionalnych inicjatywach w Europie Południowo-Wschodniej; podkreśla w szczególności zaangażowanie Czarnogóry w podpisanie umów o ekstradycji z Chorwacją, byłą jugosłowiańską republiką Macedonii i Serbią, przez zawarcie umów o współpracy ze służbami wywiadu finansowego innych krajów oraz przez przyłączenie się w dniu 7 listopada 2011 r. do deklaracji ministrów spraw zagranicznych Serbii, Czarnogóry, Chorwacji oraz Bośni i Hercegowiny mającej na celu znalezienie rozwiązań dla kwestii uchodźców w regionie;

40. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Czarnogóry i Serbii do poprawy jakości ich stosunków dwustronnych; zachęca przywódców politycznych i religijnych w obu krajach do dalszej poprawy międzyetnicznego i międzywyznaniowego dialogu w celu osiągnięcia porozumienia regulującego status serbskiego kościoła prawosławnego w Czarnogórze; wzywa Komisję do zwrócenia uwagi, równolegle do prowadzenia negocjacji w sprawie przystąpienia, na stosunki między czarnogórskim kościołem prawosławnym i serbskim kościołem prawosławnym, gdyż poprawa stosunków między tymi dwoma kościołami i społecznościami aktywnymi w tym kraju wywarłaby pozytywny wpływ na polityczny klimat w Czarnogórze;

41. z zadowoleniem odnotowuje dobre stosunki sąsiedzkie między Czarnogórą a Chorwacją; odnosi się przychylnie do porozumienia o współpracy między czarnogórskimi i chorwackimi organami ścigania, stwarzającego ramy wspólnych działań w różnych obszarach pracy policyjnej, takich jak zapobieganie przestępczości, kontrola granic oraz walka z kompleksowymi formami regionalnej i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej; pochwala powołanie wspólnej komisji z przedstawicielami Czarnogóry i Chorwacji oraz z zadowoleniem zauważa, że obie strony wyraziły zgodę na zastosowanie się do decyzji Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie nierozwiązanej jeszcze kwestii własności gruntów na półwyspie Prevlaka;

°

° °

42. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Czarnogóry.